

«Mu koduke on tilluke, kuid ta on armas minule,»

ütleb laulusalm. Seda võib täie õigusega ka meie kooli kohta öelda, kuigi saarerahva hulgas on ta põlguse osaliseks saanud. Ikka kiputakse alavääristama neid lapsi, kes siit eluks teadmisi kaasa saavad. Miks ma nii arvan? Aga sellepärast, et ega muidu keelataks mängida lapsega, kes meie koolis õpib.

Kõpus saavad lapsed koolitarkust ja, mis kõige tähtsam, omandavad igapäevaeluks vajalikke harjumusi-kogemusi. Tore on vaadata, kuidas väikesed poisid hommikul oma voodit teevad või pärast lõunat põrandat pesevad. Ma mõtlen iga kord, et ehk jääbki harjumuseks. Aga kodus? Kas need poisid teeksid seda üksinda, kui ema-isa on varakult tööle läinud?

Kas kool saab koduks olla? Tean, et mõnele lapsele on meie kool koduga võrreldes paradisiis. Mitte igaühel pole kodus ootamas soe tuba, puhas voodi ja maitsev toit. Kurb, aga nii ta kahjuks on.

Kas sellist kooli on vaja? Niikaua kindlasti, kuni üldkoolis ei ole criõpetust vajavate laste õpetamiseks tingimusi ning pole muutunud üldine suhtumine hälvikutesse.

Alles hiljuti meenutas ühe poisi ema, kuidas ta alguses ei suutnud leppida komisjoni otsusega saata poeg Kõppu. Aga nüüd ta leidis, et üldkoolis oleks poiss läänud ülekasvanuna algklassidesse, pärast aga võib-olla kogu eluks teiste tüugata-tõmmata. Praeguseks on nojal traktoristipaberid käes ja ta töötab kodukolhoosis ning unistab autojuhilubadest.

Lapsed tulevad meile ka pärast kooli lõpetamist: räägivad oma elust; tunnevad huvi, mis koolis muutunud on; küsivad nõu, mida palga eest osta; otsivad muredest jagusaamisel abi. Hiljuti saime Kerstilt kirja.

«Mina elan hästi. Mina käin tööl kartulihooldlas. Praegu olen valves. Valvan, et midagi ei juhtuks. Mina saan varsti endale korteri. Mida teie teete? Kui kirja kätte saate, kirjutage kohe.»

Meie lapsed on töökad, aga töökohad, kuhu nad pärast kooli lõpetamist lähevad, võtavad neid sageli eelarvamusega vastu. Umbes nii, et kõpukad ju teada. Meidki teeb kurvaks, kui mõni neiu või noormees elus kuidagi hakkama ei saa. Aga nii mõneski peenemas perekonnas võib niisuguseid eksinud lambakesi ette tulla. Inimesed on ju loomult nii erinevad. Ometi ei tasuks üldistustega liiga karme ja kompromissitu olla.

**Evi Tšufistova,
õpetaja**